

Adresa: **Ul. Hamdije Čemerlića 39a**
71000 Sarajevo
<http://www.voda.ba>

tel. +387 33 726-400
fax. +387 33 726-423
e – mail: info@voda.ba

Broj: UP-I/25-1-40-123-42/21

Datum: 15.07.2022. godine

«Agencija za vodno područje rijeke Save» Sarajevo rješavajući u ponovljenom postupku po zahtjevu pravnog lica «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac, za donošenje rješenja o prethodnoj vodnoj saglasnosti za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda sa lokacije novih taložnica „Bijelo more“ koja se planira graditi u krugu Fabrike sode Lukavac, u ulici Prva ulica br.1, na osnovu člana 139. stav (1) Zakona o vodama («Službene novine Federacije BiH, broj 70/06) i člana 200. Zakona o upravnom postupku («Službene novine Federacije BiH», broj 2/98, 48/99), donosi

RJEŠENJE

Odbija se zahtjev pravnog lica «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac, za donošenje rješenja o prethodnoj vodnoj saglasnosti za aktivnost ispuštanja tehnoloških otpadnih voda sa lokacije novih taložnica „Bijelo more“ koja se planira graditi u krugu Fabrike sode Lukavac, u ulici Prva ulica br.1, općina Lukavac, kao neosnovan.

Obrazloženje

Pravno lice «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac, zahtjevom broj 862/21 od 19.03.2021 godine obratilo se ovoj Agenciji za donošenje rješenja o prethodnoj vodnoj saglasnosti za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda sa lokacije novih taložnica „Bijelo more“ koja se planira graditi u krugu Fabrike sode Lukavac, u ulici Prva ulica br.1, općina Lukavac, a u postupku donošenja rješenja o urbanističkoj saglasnosti.

Postupajući po podnesenom zahtjevu Investitora «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac, a nakon sprovedenog ispitnog postupka, ovaj organ je dana 27.10.2021. godine donio Rješenje broj: UP-I/25-1-40-123-27/21 o odbijanju zahtjeva za izdavanje prethodne saglasnosti, zbog nepostojanja uslova za vođenje upravnog postupka.

Na pomenuto Rješenje podnosilac zahtjeva je izjavio žalbu i po osnovu koje je bio pokrenut upravni postupak kod drugostepenog organa, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, svojim rješenjem broj: UP-II-11-21/2-244-1/21 od 09.12.2021.godine uvažilo je žalbu Investitora «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac, izjavljenu na Rješenje Agencije za vodno područje rijeke Save broj: UP-I/25-1-40-123-27/21 od 27.10.2021. godine, te poništilo navedeno Rješenje i predmet vratilo na ponovni postupak. Postupajući u skladu sa odredbama člana 239. stav (2) Zakona o upravnom postupku, ovaj organ je upotpunio sprovedeni postupak na način i u skladu sa uputama datim u obrazloženju navedenog rješenja Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

U provedenom ponovljenom postupku je pregledana ranije dostavljena dokumentacija:

- Aktuelni izvod iz sudskog registra, matični broj upisa subjekta 1-13849 od 09.11.2020 godine izdat od strane Općinskog suda u Tuzli-ovjerena kopija;
- Uvjerenje o poreznoj registraciji izdato od strane Kantonalnog poreznog ureda Tuzla od 06.02.2013. godine- kopija;

- Ovjerena kopija uvjerenja o poreskoj registraciji, broj: 04/1-UPP/1-9077/07 od 01.08.2007. godine, izdato od strane Uprave za indirektno- oporezivanje Banja Luka;
- Izvod iz posjedovnog lista broj 4128 broj: 06-26-3-1019/21-2 od 18.03.2021 izdat od strane Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Općina Lukavac;
- Kopija katastarskog plana broj plana 22 UR broj: 06-26-3-1019/2021-3 od 18.03.2021 godine izdata od strane Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Općina Lukavac;
- Zemljišno knjižni izvadak broj ZK uložka 1771 broj: 126-0-NAR-20-003037 od 14.12.2020 godine izdat od strane Općinski sud u Lukavcu;
- Dokaz o uplaćenju administrativnoj taksi i upravnoj pristojbi;
- Obavještenje o razvrstavanju pravnog lica prema klasifikaciji djelatnosti broj: 07-32.5-51479/13 od 2013 godine izdato od strane službe za statistiku za područje Tuzlanskog kantona.
- Studija za izdavanje prethodne vodne saglasnosti za nove taložnice "Bijelo more" u krugu SSSL-a sa sistemom za neutralizaciju preliva taložnica i odsumporavanja dimnih plinova, broj: 10-26/21, urađena od strane „TQM“ d.o.o. Lukavac, mart 2021 godine;
- Studija za izdavanje prethodne vodne saglasnosti za nove taložnice "Bijelo more" u krugu SSSL-a sa sistemom za neutralizaciju preliva taložnica i odsumporavanja dimnih plinova, broj: 10-26/21 rev1, urađena od strane „TQM“ d.o.o. Lukavac, maj 2021 godine;
- Studija za izdavanje prethodne vodne saglasnosti za nove taložnice "Bijelo more" u krugu SSSL-a sa sistemom za neutralizaciju preliva taložnica i odsumporavanja dimnih plinova, broj: 10-26/21 rev 2, urađena od strane „TQM“ d.o.o. Lukavac, juni 2021 godine;
- Studija za izdavanje prethodne vodne saglasnosti za nove taložnice "Bijelo more" u krugu SSSL-a sa sistemom za neutralizaciju preliva taložnica i odsumporavanja dimnih plinova, broj: 10-26/21 rev 3, urađena od strane „TQM“ d.o.o. Lukavac, septembar 2021 godine;
- Studija uticaja na okoliš za novu taložnicu „Bijelo more" i neutralizaciju preliva taložnica „Bijelo more" u tvornici «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac, urađena od strane „DvokutPro" d.o.o. Sarajevo, maj 2016 godine.
- Sve studije su dostavljene i u elektronskoj formi

Razmatrajući predmetni zahtjev i priloženu dokumentaciju utvrđeno je, da je priložena sva dokumentacija propisana odredbama člana 19. Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima, načinu izdavanja vodnih akata («Službene novine Federacije BiH, broj 31/15, 55/19 i 41/20).

U ponovljenom postupku utvrđene su sljedeće činjenice::

- Nova taložnica „Bijelo more" planira se graditi na zemljištu u vlasništvu podnosioca zahtjeva, u postojećem krugu proizvodnog kompleksa, označenom kao k.č. broj 2254/35 upisana PL broj: 4128 KO Lukavac uz lijevu obalu potoka Lukavčić na udaljenosti cca 5 m od granice obale istog.
- Uloga taložnice, kao tehnološke jedinice u sklopu privrednog kompleksa, jeste odgovarajući tretman tehnoloških otpadnih voda koje nastaju u procesu proizvodnje i dovođenje pojedinih parametara zagađenja na propisani nivo prije ipuštanja efluenta u prirodni recipijent.
- Nova taložnica „Bijelo more" će se sastojati iz 3 taložna bazena (taložnica 5, taložnica 6 i taložnica 7) približno istih zapremina (109.849 m^3 , 109.019 m^3 i 112.093 m^3) i kote dna taložnica 184 m n.m.
- Oko taložnica su predviđeni obodni kanali K1 i K2. Odvodni kanal K1 će sakupljati prelivne, procjedne i oborinske vode, a kanal K2 procjedne i oborinske vode.
- Količina otpadnih voda koja će se tretirati na novim taložnicama je cca $11\,000 \text{ m}^3/\text{dan}$ što odgovara prosječnom protoku 115 l/s , a trenutno na postojeće taložnice dopijeva količina tehnološke otpadne vode od oko $10.000 \text{ m}^3/\text{dan}$. Obzirom da se u taložnici izdvajaju i talože

suspendovane materije, iz Bijelog mora se ispušta cca 100 l/s bistrog dijela vode u rijeku Spreču. Ovi podaci su korišteni kao ulazni podatak za potrebe projektovanja nove taložnice „Bijelo more“.

- Na novoj taložnici se planira implementirati sistem za neutralizaciju prelivnih voda taložnica (izbistrena DS lužina) pomoću otpadnih gasova CO₂ i SO₂ koji se generišu u proizvodnim pogonima SSSL-a. Proces neutralizacije se planira odvijati kontinuirano i u zavisnosti od količina i hemijskog sastava prelivnih otpadnih voda.
- Očekivana vrijednost hlorida u otpadnoj vodi se nakon tretmana u okviru novih taložnica procjenjuje na cca 81637 mg/l i vrijednost za toksičnost 12, bez davanja rješenja kojima bi se u perspektivi ove vrijednosti mogle korigirati/ poboljšati.
- Ovakve vrijednosti hlorida izlaze izvan okvira važećeg zakonodavstva i imaju značajan negativan uticaj na stanovništvo, vode i tlo, kao i biljni i životinjski svijet.

Studija dostavljena uz zahtjev je djelimično obradila činjenice koje su bitne za ovaj slučaj te je uvidom u istu utvrđeno da je potrebno izvršiti dopunu Studije. Našim aktom UP-I/25-1-40-123-4/21 od 09.04.2021 godine traženo je od podnosioca zahtjeva da istu dopuni u skladu sa odredbama Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije član 4. stav (3) („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/20 i 96/20) i sa podacima i bitnim činjenicama vezanim za kvalitet efluenta i uticajima istog na prijemno vodno tijelo za konkretan slučaj.

Kod definisanja zahtjeva u sadržaju Studije se vodilo računa o sagledavanju stanja recipijenta i uticaju otpadnih voda sa novih taložnica (potok Lukavčić a potom rijeka Spreča) u pogledu značajnih koncentracija hlorida u efluentu i posljedično tome rijeci Spreči, a što pokazuju rezultati monitoringa u 2019. godini na vodnom tijelu BA_BOS_SPR_1 na lokalitetu Spreča –Puračić i Spreča – Karanovac koje je Agencija obavljala frekvencijom od 12 puta godišnje (svaki mjesec), a jedan od obaveznih parametara praćenja stanja kvaliteta površinskih voda su bili i hloridi. Tako je u oktobru na mjernom mjestu Spreča – Puračić vrijednost hlorida **bila 7200 mg/l hlorida**, a na Spreča–Karanovac **5500 mg/ l**.

U istom aktu je traženo da se podnosilac zahtjeva očituje o znatnim razlikama vrijednosti hlorida u prelivnim vodama sa taložnice Bijelo more, a što je utvrđeno u izvještajima o monitoringu otpadnih voda koje se dostavljaju Agenciji.

Tražena dokumentacija je zaprimljena u Agenciji dana 04.05.2021 godine (očitovanje) i 06.05.2021. godine Studija broj: 10-26/21 rev1, urađena od strane „TQM“ d.o.o. Lukavac, maj 2021 godine.

Zbog složenosti problematike u dijelu koji se odnosi na ispuštanje efluenta iz novog Bijelog mora i uticaj te aktivnosti na stanje vodnog tijela i holističkog pristupa u sagledavanju svih činjenica bitnih za donošenje odluka u toku vođenja upravnog postupka imenovana je, Rješenjem direktora Agencije broj 40-495-1/21 od 06.05.2021. godine, stručna Komisija za izradu prijedloga uslova i potrebnih postupanja u vezi sa zahtjevom za izdavanja prethodne vodne saglasnosti za pravno lice «SISECAM SODA LUKAVAC» d.o.o. Lukavac.

Dana 19.05.2021 godine održan je sastanak komisije o čemu je sačinjen zapisnik broj: UP-I/25-1-40-123-8/21 sa donesen zaključak da se podnosiocu zahtjeva vrati Studija na dopunu sa svim primjedbama koje su konstatovane tokom sastanka.

Aktom broj: UP-I/25-1-40-123-9/21 od 10.06.2021 godine tražena je dopuna Studije po drugi put sa sljedećim zahtjevima:

- Neophodno je dopuniti Studiju sa detaljnim objašnjenjem procesa smanjenja parametara (hlorida, pH vrijednosti, toksičnosti) te navesti brojčane vrijednosti istih koje se očekuju nakon izgradnje novih taložnica i procesa neutralizacije. Rješenja za sistem tretmana i ispuštanja tehnoloških otpadnih voda koje su predmet ovog zahtjeva potrebno je prikazati u dvije varijante.
- U dopunjenoj studiji potrebno je detaljno opisati i navesti bitne činjenice a koje su u skladu sa članom 34. do 36. Zakona o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06) i

dati objašnjenje/komentar vezan za ispunjenje okolišnih ciljeva na način kako je to propisano odredbama navedenih članova.

- Studiju je trebalo dopuniti poznatim i provjerenim činjenicama o stanju vodnog tijela u koje će se ispuštati tehnološke otpadne vode sa novih taložnica sa detaljnijim obrazloženjem uticaja tehnoloških otpadnih voda u narednom periodu, njegovim biološkim, fizičko – hemijskim, hemijskim i hidromorfološkim parametrima kvaliteta voda i drugim raspoloživim podacima (navodeći izvore podataka).

Dana 01.07.2021. godine dostavljena je Studija broj: 10-26/21 rev2, urađena od strane „TQM“ d.o.o. Lukavac, juni 2021. godine.

Nakon pregleda drugi put dopunjene Studije utvrđeno je da i ista i dalje ne sadrži činjenice tražene prethodnim aktima te je neophodno izvršiti dodatnu dopunu Studije koja zbog specifičnost problematike treba da sadrži sve bitne činjenice koje bi se koristile u postupku izdavanja prethodne vodne saglasnosti, a istovremeno bile u skladu sa Zakonom o vodama i podzakonskim aktima, pa je odlučeno je da se ista vrati na dopunu nedostajućim, a bitnim podacima, rješenjima i elaboriranim činjenicama.

U vezi sa navedenim, a po zaključcima komisije aktom broj: UP-I/25-1-40-123-14/21 od 15.07.2021 tražena je treća dopuna podneska od podnosioca zahtjeva slijedećom dokumentacijom:

1. Dopunjena Studija za izdavanje prethodne vodne saglasnosti sa:

- Obrađenom II varijantom na način tražen u aktu broj: UP-I/25-1-40-123-9/21 od 10.06.2021 godine.
- Da se u studiji detaljno opišu i navedu bitne činjenice kojima se utvrđuju okolnosti pod kojima je moguća primjena članova od 34. do 36. Zakona o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06) itd., (detaljan opis traženih činjenica dat u navedenom aktu).

kao i

2. Studija uticaja na okoliš u skladu sa članom 120 stav (4) Zakona o vodama, urađenu u skladu sa važećim zakonskim propisima.

U cilju utvrđivanja uslova koje projektna dokumentacija treba da ispuni u postupku donošenja vodne saglasnosti, Komisija je tokom ispitnog postupka zahtijevala da se izradi Studija koja bi ispunila uslove propisane Zakonom o vodama, Pravilnikom o sadržaju, obliku, uvjetima, načinu izdavanja vodnih akata sa posebnim uvažavanjem odredbi članova 4. i 5. Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj 96/20).

Dopunama Studije su se tražila obrazloženja i rješenja za utvrđene činjenice a što bi se koristilo u postupku izdavanja prethodne vodne saglasnosti i propisivanja uslova vezanih za kvalitet efluenta na mjestu ispuštanja u recipijent.

Komisija je održala više sastanaka o čemu su sačinjeni zapisnici broj: UP-I/25-1-40-123-10/21 od 01.07.2021 godine; broj: UP-I/25-1-40-123-11/21 od 06.07.2021 godine; broj: UP-I/25-1-40-123-11a/21 od 08.07.2021 godine; broj: UP-I/25-1-40-123-13/21 od 13.07.2021 godine; broj: UP-I/25-1-40-123-22/21 od 22.09.2021 godine.

Na sastancima se diskutovalo o izvršenoj drugoj i trećoj dopuni Studije gdje je od strane članova komisije konstatovano da ista ne sadrži odgovore i obrazloženja po zahtjevima komisije formirane od strane uposlenika Agencije.

Tokom sastanaka su iznijete primjedbe ukazujući na otvorena pitanja proistekla nakon pregleda sadržaja Studija za izdavanje prethodne vodne saglasnosti za nove taložnice "Bijelo more" u krugu SSL-a sa sistemom za neutralizaciju preliva taložnica i odsumporavanje dimnih plinova

(urađena od strane TQM d.o.o. Lukavac) te je konstatovano da ni nakon tri dopune (maj, juni, septembar 2021.) ima niz nedostataka, da Studija nije dala odgovore tražene aktima ove Agencije, a koji su se odnose na ključna pitanja, **a to je spisak konkretnih aktivnosti i mjera sa finansijskom procjenom za ulaganje u smanjenje emisija otpadnih voda, te definisanim rokovima u kojima će pravni subjekt «SISECAM SODA LUKAVAC» d.o.o. Lukavac realizirati pojedine aktivnosti**, a sve usaglašeno sa postojećom zakonskom i strateškom regulativom, te planovima upravljanja vodama na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH, a koji bi bili osnov za dalje vođenje postupka.

U Studiji su obrađene dvije varijante postupka neutralizaciju preliva taložnica „Bijelo more“ u tvornici «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac. Navedeni dodatni tretman otpadnih voda u varijantama I i II su takvi da se očekuje korekcije pH vrijednosti dok redukcija hlorida, a samim tim i toksičnost kao bitna karakteristika ovih voda će biti neznatna odnosno očekivana vrijednost hlorida u otpadnoj vodi je cca 81637 mg/l i vrijednost za toksičnost 12, što se ne može prihvatiti kao argument da će se problem visokih koncentracija hlorida u vodnom tijelu u perspektivi poboljšati.

U toku vođenja postupka i analizirane su mogućnosti i način primjene članova 4. i 5. Uredbe a posebno dijela gdje navedeno da se mogu se koristiti prakse primijenjene kod izdavanja vodnih akata zemalja Evropske unije za iste industrije, utvrđeno je u vodnom aktu (vodna dozvola firme "Ciech Soda Deutschland"), na koji se poziva u obrazloženju Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije, navedene su konkretne mjere predviđene planom upravljanja, a propisana u vodnom aktu kao mjera za dostizanje ciljeva upravljanja vodama.

Rukovodeći se odredbama člana 15. stav (3) Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije provedena je analiza mogućnosti primjene prakse u zemljama EU u slučaju rješavanja ispuštanja otpadnih voda za slične industrije. U skladu sa istraživanjem provedenim od strane Državnog ureda za zaštitu okoliša Sjeverne Rajne i Vestfalije u R Njemačkoj dokazano je da čak i 200 mg/l hlorida u vodama je koncentracija koja ima uticaj na mikroorganizme, a preko 400 mg/l čak tri četvrtine određenih vrsta više ne opstaje. Hloridi su prema dosadašnjim naučnim istraživanjima označeni kao onečišćujuća tvar sa razarajućim uticajem po okolinu, u manjim koncentracijama su neophodni za sve organizme, međutim pri visokim koncentracijama ispoljava se njihov toksičan uticaj.

Posebno je upitna mogućnost primjene praksi izdavanja vodnog akta zemalja Evropske unije za iste industrije imajući u vidu kompleksno vodno pravo Republike Njemačke, njihovih zakona i podzakonskih akata, strategija i planova iz segmenta voda i okoliša.

Od podnosioca zahtjeva je traženo da u Studiji predvidi konkretne mjere i prihvatljiva argumentacija da će se stanje predmetnog vodnog tijela u uvezi sa visokim koncentracijama hlorida u perspektivi poboljšati. Mjera mogućeg poboljšanja stanja kvaliteta voda efluenta koja je u Studiji data kao navod informativnog karaktera je eventualno pokretanje postojećih bunara u kompaniji SSL-a u svrhu razblaženja i smanjenja hlorida cca 10%, te mogućnost koja bi se trebala, kako je navedeno u Studiji, diskutovati sa nadležnim kantonalnim i federalnim organima a to je da se dio tehnoloških otpadnih voda koristi za otapanje kamene soli na Tetimi-Rudnik soli d.d. Tuzla. Obzirom da navedene mjere nisu analizirane niti su pokrenute bilo kakve aktivnosti u vezi sa stvaranjem uvjeta za realiziranje istih, te nisu predložene kao konkretne mjere koje bi se mogle naložiti podnosiocu zahtjeva i kao takve se mogu jedino razmatrati kao jedna od mogućnosti i ne mogu biti prihvaćene kao prijedlog rješenja. Nakon tri dopune Studija nije sadržala nikakve konkretne mjere koje bila osnova za davanje uslova od strane ove Agencije.

U Studiji, kao i u očitovanjima podnosioca zahtjeva se ističe činjenica da za uklanjanje soli iz otpadne vode trenutno nije utvrđeno koja su to najnovija tehnička dostignuća kao i činjenicu da smanjenje hlorida nije ekonomski opravdan trošak. U studiji je izvršena analiza proizvodnje kalcij

hlorida sa zaključkom da smanjenje hlorida ovom metodom nije moguće realizovati u procesu niti na ekonomski prihvatljiv način primijeniti u tvornici «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac.

Od podnosioca zahtjeva je traženo da dostavi Studiju uticaja na okoliš u skladu sa članom 120 stav (4) Zakona o vodama, urađenu u skladu sa važećim zakonskim propisima. Podnosilac zahtjeva je dostavio Studiju uticaja na okoliš za novu taložnicu „Bijelo more“ i neutralizaciju preliiva taložnica „Bijelo more“ u tvornici «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac, urađena od strane „DvokutPro“ d.o.o. Sarajevo, maj 2016 godine uz obrazloženje da je ista urađena u skladu sa važećom zakonskom regulativom u periodu ishodovanja okolinske dozvole. Sadržaj navedene Studije nije usklađen sa odredabama Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/20 i 96/20), jer je ista urađena prije donošenja navedene Uredbe i njenih izmjena. U Studiji je istaknuto da će otpadne vode koje će se ispuštati sa novih taložnica imati značajan uticaj na stanovništvo, vode i tlo ako se ne primijene mjere prevencije. Takođe je u Studiji uticaja na okoliš kao mjera za ublažavanje negativnog uticaja na okoliš navedena obaveza da ispuštanje otpadnih voda u recipijent **mora** zadovoljiti uslove Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 101/15 i 01/16). Napominjemo da je granična vrijednost za parametar hlorida po navedenoj Uredbi bio 250 mg/l. Nakon toga donesena je Uredba o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/20) po kojoj je granična vrijednost za hloride 3000 mg/l a nakon toga je donesena Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 96/20) po kojoj nije razmatran uticaj otpadnih voda iz novih taložnica po novim uslovima.

Iz ovoga proizilazi da u okviru legislative koja definira maksimalne dozvoljene koncentracije pojedinih parametara zagađenja nije pravno normirana, a određivanje i normiranje maksimalnih dozvoljenih vrijednosti koje se odnose na hloride i uspostavljanje kriterija kojima bi se rukovodili prilikom propisivanja uvjeta u vodnim aktima bi se uspostavljao za svaki slučaj posebno i propisivalo u postupku donošenja vodnog akta, a nedostatak ove pravne norme uvodi pravnu nesigurnost i ostavlja organu koji primjenjuje pravne norme mogućnost kreiranja iste od slučaja do slučaja, a što je u suprotnosti sa članom 55. Stav (1) Zakona o vodama.

U toku ispitnog postupka, a u cilju utvrđivanja bitnih činjenica za vođenje postupka aktom broj: UP-I/25-1-40-123-16/21 od 15.07.2021 godine, traženo je da nam Federalni vodni inspektorat dostavi informaciju (Zapisnik o izvršenom inspekcijском nadzoru), da li su bili u inspekcijском nadzoru kod navedenog pravnog lica i da imaju saznanja da li su taložnice izgrađene i jesu li stavljene u funkciju.

Aktom broj: 14-21-7-035588/2021-1403-2 od 23.07.2021. godine Federalni vodni inspektorat nas obavijestio da nije vršen inspekcijский nadzor u kojem su kao predmet nadzora bile nove taložnice te da nemaju saznanja da li su izgrađene i puštene u rad.

Podnosiocu zahtjeva data je i mogućnost da se izjasni po gore navedenim činjenicama odnosno iz kog razloga nije postupio po zahtjevima za dopunom Studije traženim od strane ove Agencije u smislu da navede i obrazloži mjere koje bi se provodile u cilju smanjenja visokih koncentracija hlorida u efluentu.

U svom očitovanju podnosilac zahtjeva je naveo da nije moguće realizovati konkretnu mjeru-inicijativu za rješavanje predmetnog problema bez sinergijskog djelovanja i uključenja nadležnih institucija te da je ovo pitanje zajedničko za pravno lice «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac i mjerodavne institucije. Rješavajući po predmetnom zahtjevu Agencija je na osnovu pregleda dostavljene dokumentacije i utvrđenih činjenica, donijela Rješenje broj: UP-I/25-1-40-123-27/21 od 29.10.2021. godine kojim se zahtjev odbija zbog zbog nepostojanja uslova za vođenje upravnog postupka.

Po uputama drugostepenog organa da se izvedu dokazi na osnovu kojih je moguće utvrditi činjenično stanje i izvršiti ocjenu osnovanosti zahtjeva u smislu odgovarajućih odredbi Zakona o vodama, Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima, načinu izdavanja vodnih akata uz subsidijarnu primjenu Zakona o upravnom postupku da se donese meritorna odluka, prvostepeni organ je ponovio postupak.

U ponovljenom postupku doneseno je Rješenje o odbijanju broj: UP-I/25-1-40-123-32/21 od 27.01.2022. godine na osnovu dokaza i činjenica naprijed navedenih u obrazloženju ovog Rješenja a to su:

Utvrđena je činjenica da očekivana vrijednost hloriga u otpadnoj vodi se nakon tretmana u okviru novih taložnica procjenjuje na cca 81637 mg/l i vrijednost za toksičnost 12 (strana 82 Studija za izdavanje prethodne vodne saglasnosti za nove taložnice "Bijelo more" u krugu SSL-a sa sistemom za neutralizaciju preliva taložnica i odsumporavanja dimnih plinova, broj: 10-26/21 rev 3, urađena od strane „TQM“ d.o.o. Lukavac, septembar 2021. godine), bez davanja rješenja kojima bi se u perspektivi ove vrijednosti mogle korigirati/ poboljšati.

Ovakve vrijednosti hloriga izlaze izvan okvira važećeg zakonodavstva i imaju značajan negativan uticaj na stanovništvo, vode i tlo, kao i biljni i životinjski svijet.

Utvrđeno je da u Studiji nije predviđen način i vrijeme postizanja dobrog statusa voda a što je u suprotnosti sa članom 22 ZoV-a koji glasi:

"Ciljevi upravljanja vodama su: postizanje dobrog stanja, odnosno dobrog ekološkog potencijala površinskih i podzemnih voda, odnosno vodnih i za vodu vezanih ekosistema, umanjeње šteta prouzrokovanih raznim štetnim djelovanjem voda, osiguranje potrebnih količina vode odgovarajućeg kvaliteta za razne namjene i podsticanje održivog korištenja voda, uzimajući u obzir dugoročnu zaštitu raspoloživih izvorišta i njihovog kvaliteta."

Članom 26. Stav (1) i (2), a u vezi sa članom 15. Stav (1) i (3) Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije propisani su načini i mogućnosti koji se odnose na postojeće industrijske zagađivače koji ne zadovoljavaju propisane granične vrijednosti emisije zagađenja i koji bi bili primjenljivi uz poštovanja gore navedenog člana 22. Zakona o vodama.

U obrazloženju Rješenja je navedeno da u skladu sa članom 34-36 Zakona o vodama, postepeno postizanje ciljeva zaštite okoliša može se produžiti najviše na dva daljnja revidovana plana upravljanja. U skladu sa članom 37. Zakona o vodama po kome se ne smije **trajno** isključiti niti ugroziti ostvarenje ciljeva iz člana 30. Zakona o vodama, podnosilac zahtjeva je bio obavezan predvidjeti konkretnu mjeru čijom primjenom se očekuje postizanje ciljeva iz člana 30. Zakona o vodama a što bi bilo osnova za produženje roka za postepeno postizanje ciljeva zaštite okoliša u najviše na dva daljnja revidovana plana upravljanja.

Takođe je navedeno da je u toku vođenja postupka za izdavanje Rješenja o prethodnoj vodnoj saglasnosti privrednom subjektu od strane ove Agencije i analize mogućnosti primjene članova 4. i 5. Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije ("Službene novine Federacije BiH", broj 96/20), a na osnovu navedenih činjenica u obrazloženju ovog Rješenja, utvrđeno da su ovi članovi navedene Uredbe neprovodivi i u koliziji sa postojećom zakonskom, strateškom i planskom dokumentacijom iz segmenta voda u Federaciji BiH.

Na navedeno Rješenje od 27.01.2022 doneseno u ponovljenom postupku generalni direktor „Sisecam soda Lukavac“ d.o.o. Lukavac, Mehmet Tekin Ozdemir je izjavio žalbu.

Drugostepeni organ je uvažio žalbu „Sisecam soda Lukavac“ d.o.o. Lukavac i Rješenjem broj: UP-II-11-21/2-29-2/22 od 22.03.2022. godine vratio predmet prvostepenom organu na ponovni postupak.

Po uputama drugostepenog organa u Rješenju o uvažavanju žalbe da u ponovljenom postupku prvostepeni organ izvede dokaze na osnovu kojih je moguće utvrditi činjenično stanje, a prevashodno u smislu utvrđivanja postojanja planova upravljanja vodama i u njima propisanim uslovima vezanim za odredbe čl. 34-36. Zakona o vodama, studije iz člana 17. stav (2) Uredbe i

izvršiti ocjenu osnovanosti zahtjeva u smislu odgovarajućih odredbi Zakona o vodama, Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sistem javne kanalizacije, Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima, načinu izdavanja vodnih akata uz subsidijarnu primjenu Zakona o upravnom postupku i da se donese meritorna odluka, prvostepeni organ je ponovio postupak.

U ponovljenom postupku omogućeno je podnosiocu zahtjeva da se izjasni o novim činjenicama od donošenja Rješenja o odbijanju te je dana 02.06.2022 godine održan radni sastanak iniciran od strane privrednog subjekta Sisecam soda Lukavac d.o.o. sa ciljem uključivanja svih relevantnih subjekata, o rješavanju složene problematike u postupku ishodovanja prethodne vodne saglasnosti za novi objekat taložnica koje se planiraju graditi u krugu privrednog subjekta, te zbog ograničenog vremenskog roka važeće vodne dozvole za postojeće taložnice.

Prisutni predstavnici Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalna uprava za inspekcijske poslove, Agencije za vodno područje rijeke Save, Sarajevo i «SISECAM SODA» d.o.o. Lukavac su se, kroz svoje diskusije, usaglasili da uz uvažavanje činjenica koje se odnose na trenutno stanje ispuštanja tehnoloških otpadnih voda i dostupne tehničke mogućnosti u pogledu tretmana istih, te postojeće zakonske regulative, potrebno pokušati iznaći rješenje problematike ispuštanja otpadnih voda SSL u rijeku Spreču, te predložena rješenja dostaviti Vladi na saglasnost.

Nakon održanog sastanka, a po dogovoru da se dostave rješenja za navedenu problematiku pravno lice Sisecam soda Lukavac d.o.o. Lukavac u aktu broj: 2160/22 od 10.06.2022 godine dostavilo je prijedlog „da se pripremi vodni akt u skladu sa Uredbom, BAT-om i praksama fabrika u EU i isti uputi Vladi Federacije na usvajanje.“

U aktu je navedeno da se „SISECAM SODA“ d.o.o. Lukavac obavezuje da narednom planskom periodu neće povećati negativan uticaj na vodno tijelo, te da će nastaviti istraživanja na smanjenju negativnog uticaja i praćenje promjene dostignuća u ostalim fabrikama soda u EU.

Agencija u ponovnom postupku utvrđuje sljedeće činjenice:

-Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2016.-2021.) donijela je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 144. sjednici, održanoj 24.05.2018. godine. Odluka o donošenju Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2016.-2021.) objavljena je u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", broj 44/18. Odluka je donijeta na prijedlog Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Poglavljem 12.3.1. Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2016.-2021. definisani su Izuzeci vezani za prvi ciklus planiranja upravljanja vodama i to za članove 4(4), 4(5) i 4(6) Okvirne direktive o vodama EU 2000/60/EC (ODV):

-Izuzeci vezani za član 4 (4) ODV-a: U slučaju BiH, koja još uvijek ima značajna ograničenja u pogledu pristupa europskim fondovima namijenjenim za ove potrebe, nedostatak finansijskih sredstava se može smatrati ključnim faktorom za prolongiranje dostizanja okolišnih ciljeva što će možda usloviti da se i ovdje uspostavljeni ciljevi neće moći ostvariti tokom naredna 4 planska ciklusa (24 godine). Bosna i Hercegovina nije članica EU. U procesu pregovaranja o pridruživanju BiH u EU definisaće se i određeni rokovi koje će BiH morati ispuniti za sve ključne pregovaračke oblasti pa tako i za sektor okoliša, što uključuje i sektor voda. Rokovi za prikupljanje urbanih otpadnih voda iz aglomeracija, odnosno izgradnja javnih kanalizacionih sistema, definisana je članom 3. Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente ili sisteme javne kanalizacije, a rokovi za izgradnju kanalizacionih sistema vezani su za datum punopravnog članstva BiH u EU. Rokovi za izgradnju postrojenja za pročišćavanje urbanih otpadnih voda definirani su istom Uredbom (član 5.) na sličan način.

Dalje, po članu 4 (4) ODV-a za vodna tijela koja su za potrebe ovog plana preliminarno identificirana kao jako izmjenjena vodna tijela (JIVT) i kandidati za JIVT, ekspertnom procjenom je ustanovljeno da se za ova vodna tijela (zbog svog dugoročnog korisničkog značaja i funkcije) ne mogu ostvariti značajna poboljšanja u pogledu njihovog ekološkog potencijala tokom sljedećih 6 godina. Spisak ovih vodnih tijela naveden je u Planu upravljanja.

-Izuzeci vezani za član 4 (5) ODV-a: U skladu s članom 4 (5), manje striktni okolišni ciljevi od onih predviđenih ODV-om mogu se primijeniti samo na ograničeni broj vodnih tijela, uz napomenu da se uz primjenu te vrste izuzeća, status tih vodnih tijela ne smije pogoršati. Analize koje su provedene za potrebe ovog plana ukazale su da ne postoje razlozi da se ova vrsta izuzeća primijeni na bilo koje vodno tijelo površinskih voda u slivu rijeke Save u FBiH.

-Izuzeci vezani za član 4 (7) ODV-a: Član 4 (7) ODV-a utvrđuje okolnosti pod kojima je dozvoljen „neuspjeh“ u dostizanju okolišnih ciljeva i to kada se radi o planiranim aktivnostima/infrastrukturnim projektima koji se trebaju realizirati u funkciji održivog razvoja društva, a nužno imaju za posljedicu pogoršanje statusa određenih vodnih tijela. U skladu s članom 4 (7) ODV-a za svako pojedinačno izuzeće potrebno je dati odgovarajuće i dobro argumentirano objašnjenje. U momentu izrade ovog plana, kao realno izvjesni za realizaciju identificirani su infrastrukturni projekti koji su se trebali izgraditi u slivu rijeke Save u FBiH tokom perioda 2016–2021, a koji za posljedicu mogu imati promjenu/pogoršanje statusa vodnih tijela. Kao takvi, prepoznati su su infrastrukturni projekti iz hidroenergetskog sektora i projekti vezani za zaštitu od poplava, odnosno projekti koji mogu uticati na, prvenstveno, hidromorfološki status vodotoka.

Programom mjera Prijedlog Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2016.-2021. definisane su osnovne i dopunske mjere koje je potrebno primijeniti u svrhu dostizanja zadatih okolišnih ciljeva. Mjerom 3. Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2016.-2021. propisana je sljedeća osnovna mjera: Nadograditi postojeća ili izgraditi nova postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (značajnijih) industrijskih zagađivača (KTM 16). Izgradnja postrojenja trebala se izvršiti sve u skladu sa tada važećom Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije. Pravna lica (institucije) odgovorne za realizaciju ove mjere su bila, između ostalih, svi industrijski zagađivači na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH.

Planom upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2016.-2021. vodno tijelo BA_BOS_SPR_1C, a nakon provedenih analiza nije ispunilo uslove kao tijelo na koje se primjenjuju odredbe članova 34-36 Zakona o vodama Federacije BiH.

Vlada Federacije BiH je na 106. sjednici održanoj 15.06.2017. godine donijela Odluku o usvajanju Strateške procjene uticaja na okoliš Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save (2016.-2021.) u Federaciji BiH. Ova Odluka objavljena je u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 47/17 od 23.6.2017. godine. **Zaključak Strateške procjene uticaja na okoliš Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save (2016.-2021.) u Federaciji BiH je da provođenje definisanih mjera Plana upravljanja ima izuzetno pozitivan utjecaj na okoliš te da će doprinijeti postizanju ciljeva upravljanja vodama za sliv rijeke Save u Federaciji BiH i ciljevima očuvanja i cjelovitosti ekološke mreže. S obzirom na to da su mjere i aktivnosti usmjerene na poboljšanje stanja vodnih tijela, očekuju se pozitivni utjecaju kako na vodu, na potencijalna Natura 2000 područja, tako i na ostale komponente okoliša.**

AVP Sava je pripremila prijedlog Prijedlog Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciju BiH (2022.-2027) i Prijedlog Strateške procjene uticaja na okoliš Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciju BiH (2022.-2027.). Ovi dokumenti su prošli zakonom predviđene procedure konsultovanja javnosti u BiH, kao i konsultacije sa susjednom državom (Republika Hrvatska) vezano za Stratešku procjenu uticaja na okoliš Plana upravljanja vodama u Federaciji BiH (2022.-2027.), a sve u skladu sa „Konvencijom o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica“ (Espoo konvencija koju je Bosna i Hercegovina ratificirala ("Službeni glasnik BiH, broj 08/09")) i SEA Protokolom koji je ratifikovan od strane Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Poglavljem 12.1.4.1. Prijedloga Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2022.-2027. detaljno su opisani:

-Član 4(4) ODV, član 34 ZoV Federacije BiH - Postepeno postizanje ciljeva zaštite okoliša,

-Izuzeci vezani za član 4(5) ODV-a, član 35 ZoV Federacije BiH – Modifikacija okolišnih ciljeva,

-Član 4(7) ODV-a, član 36 ZoV Federacije BiH-Izuzeci od okolišnih ciljeva.

Prijedlogom Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2022.-2027. vodno tijelo BA_BOS_SPR_1 C nije prepoznato kao tijelo na koje se primjenjuju odredbe članova 34-36 Zakona o vodama Federacije BiH, jer ne zadovoljava kriterije ni uslove propisane Vodičem broj 20-Vodič o iznimkama od ciljeva zaštite okoliša Zajedničke strategije provedbe Okvirne direktive o vodama (2000/60/EZ).

Programom mjera Prijedlog Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2022.-2027. definisane su osnovne i dopunske mjere koje je potrebno primijeniti u svrhu dostizanja zadatih okolišnih ciljeva. Jedna od mjera koju je potrebno da implementiraju industrijski zagađivači je i mjera 3.: Nadograditi postojeća ili izgraditi nove uređaje za prečišćavanje otpadnih voda (značajnih) industrijskih zagađivača, (KTM 16) i mjera 5.: Dopuniti Uredbu o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije, (Službene novine Federacije BiH, br.26/20, 96/20), sa definiranjem graničnih vrijednosti za industrije koje nisu obuhvaćene istom. Naime, Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije, (Službene novine Federacije BiH, br. 26/20, 96/20), nisu obuhvaćene sve industrije i u tom smislu bi je trebalo doraditi.

AVP Sava je Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, aktom broj 20-232-1/22 od 22.02.2022. godine, dostavila Prijedlog Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciju BiH (2022.-2027) sa svim zakonima propisanim priložima, na dalje zakonom predviđeno postupanje.

Također, AVP Sava je Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, aktom broj 20-233-1/22 od 22.02.2022. godine dostavila Prijedlog Strateške procjene uticaja na okoliš Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciju BiH (2022.-2027.), sa svim zakonima predviđenim priložima, sa molbom da se isti prosljede Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, na dalje zakonom predviđeno postupanje. **Ovom Studijom je zaključeno, da će sve mjere predviđene Planom upravljanja 2022.-2027. dovesti do pozitivnih efekata na okoliš, posebno u oblasti hidrosfere, zaštite zdravlja ljudi i biosfere, te da će provođenje Plana upravljanja imati pozitivan uticaj i na područja Republike Hrvatske, Republike Srpske i Brčko Distrikta.**

Dalje, Rješenjem o proglašenju zaštićenih područja podložnih eutrofikaciji i osjetljivim na nitratre u Federaciji BiH, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, od 17.10.2018., vodno tijelo BA_BOS_SPR_1C koje je recipijent otpadnih voda pravnog lica Sisecam, proglašeno je zaštićenim područjem podložnom eutrofikaciji i osjetljivo na nitratre, a sve prema Zakonu o vodama Federacije BiH i kao takvo je obuhvaćeno u Prijedlogu Plana upravljanja. Prema Studiji o područjima podložnim eutrofikaciji i osjetljivim na nitratre na području Federacije BiH, (decembar 2017.), u kojoj je sadržan akcioni plan i mjere koje se provode na ovim područjima predviđena je, između ostalog, i Obaveza prečišćavanja otpadnih voda, kako slijedi:

- "Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice koje ispušta ili odlaže materije koje mogu zagađati vodu, osim fizičkog lica koje koristi vodu za piće, sopstvene i sanitarne potrebe, dužno je da te materije, pre ispuštanja u sistem javne kanalizacije ili recipijent, djelimično ili potpuno odstrani kao i da prečisti otpadne vode, u skladu sa ovim zakonskim i pozakonskim aktima koji uređuju oblast zaštite voda i zaštite okoliša.
- Prečišćavanje otpadnih voda vrši se do nivoa koji odgovara graničnim vrijednostima emisije ili do nivoa kojim se ne narušavaju standardi kvaliteta recipijenta i okoliša, u skladu sa propisima kojima se uređuju granične vrijednosti zagađujućih materija u površinskim i podzemnim vodama, granične vrijednosti prioriternih, hazardnih i drugih zagađujućih supstanci.
- Izuzetno, strožije uslove ispuštanja otpadnih voda, odnosno strožije vrijednosti od propisanih graničnih vrijednosti emisije utvrđuju se vodom ili okolišnom dozvolom".

Prema ZOV FBiH, član 45 "Voda se mora koristiti racionalno i ekonomično. Svaki korisnik vode dužan je koristiti vodu na način i u obimu kojim se voda čuva od rasipanja i štetnih promjena njenog svojstva (kvaliteta) i omogućuje zakonsko pravo korištenja voda drugim licima". Održivo korištenje voda podrazumijeva osiguranje dovoljnih količina voda zadovoljavajućeg kvaliteta za postojeće i razvojne potrebe svih korisnika, vodeći računa o prirodnim mogućnostima (obnovljivosti) resursa.

U obrazloženju Rješenja drugostepenog organa po žalbi SSL-a navedeno je da prvostepeni organ nakon navođenja rezultata monitoringa iz 2019 godine na vodnom tijelu BA_BOS_SPR_1 na lokalitetu Spreča-Puračić i Spreča -Karanovac u obrazloženju ožalbenog rješenja je bio dužan da postupi u skladu sa odredbama člana 17 stav (2) Uredbe i utvrdi dopunske i/ili dodatne mjere za industrije koje ispuštaju otpadne vode u rijeku Spreču.

Napominjemo da je navedeno u suprotnosti sa članom 26. stav(5) Zakona o vodama koji glasi:

„Ako se na osnovu monitoringa ili drugih podataka utvrdi da ciljevi iz strategije i planova upravljanja vodama za pojedino vodno tijelo neće biti dostignuti, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva utvrdit će razloge, pregledati i provjeriti izdate dozvole i koncesije, pregledati i prilagoditi programe monitoringa, te predložiti Vladi Federacije da usvoji dodatne mjere, uključujući i određivanje strožijih graničnih vrijednosti“.

Navođenje rezultata monitoringa površinskih voda, a što po Zakonu o vodama organizuje AVP Sava, u obrazloženju ožalbenog rješenja je u cilju ukazivanja značajnih koncentracija hlorida u efluentu pravog subjekta SSL-a i posljedično tome rijeci Spreči, a samim tim zahtjeva provođenje **osnovnih** mjera u svrhu dostizanja zadatih okolišnih ciljeva. Stanje vodnog tijela BA_BOS_SPR_1 C, prema rezultatima monitoringa površinskih voda, je loše iz razloga što nisu provedene osnovne mjere. **Dopuštanje daljeg prekomjernog zagađivanja ovog vodnog tijela nije prihvatljivo i to bi bio korak nazad u usklađivanju propisa o vodama i okolišu sa propisima EU, a suprotno je i okolišnim ciljevima definisanim Strategijom upravljanja vodama Federacije BiH (2010-2022), nacrtom Strategije upravljanja vodama Federacije BiH 2022-2032, Planom upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciju BiH (2016-2021) te prijedlogom Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciju BiH (2022.-2027.).**

Takođe kao uputa drugostepenog organa je da se utvrdi postojanost Studije iz člana 17 stav (2) Uredbe koji glasi:

„Ako se na osnovu monitoringa ili drugih podataka utvrdi da ciljevi za prihvatno vodno tijelo iz planova upravljanja vodama neće biti dostignuti, posebnom studijom utvrdit će se dopunske i/ili dodatne mjere za razmatrane industrije koje ispuštaju otpadne vode u to vodno tijelo uzimajući u obzir društveno-ekonomske potrebe, prirodne uslove, tehničku izvodljivost, razmjer troškova, korištenje najbolje raspoložive tehnike, ograničavanje kapaciteta proizvodnje, lokaciju ispuštanja efluenta, efekte primijenjenih graničnih vrijednosti emisija, odnosno efekte primjene strožijih graničnih vrijednosti, i dokazati da će primjena tih mjera omogućiti postepeno postizanje ciljeva zaštite okoliša za prihvatno tijelo ili odrediti manje stroge okolišne ciljeve odnosno izuzetke od okolišnih ciljeva za isto vodno tijelo u skladu sa članom 34-36 Zakona o vodama ili odrediti strožije granične vrijednosti“.

Napominjemo da je dostizanje okolišnih ciljeva za površinske i podzemne vode na vodnom području rijeke Save u FBiH planirano da se provede korištenjem "korak po korak" principa.

Planom upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2016.-2021. kao ni Prijedlogom Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2022.-2027. vodno tijelo BA_BOS_SPR_1C nije prepoznato, odnosno ne ispunjava uslove ni kriterije propisane Vodičem broj 20-Vodič o iznimkama od ciljeva zaštite okoliša Zajedničke strategije provedbe Okvirne direktive o vodama (2000/60/EZ), kao vodno tijelo na koje se primjenjuju odredbe članova 34-36 Zakona o vodama Federacije BiH, te se na njega ne odnosi primjena člana 4. stava (3) Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije (Službene novine Federacije BiH, broj 96/20).

„SISECAM SODA“ d.o.o. Lukavac, do sada, nije poduzeo ni osnovne mjere i uslove za rješavanje pitanja hlorida u otpadnim vodama propisane vodnim aktima, ni Planom upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save 2016.-2021. S obzirom da se vodno tijelo BA_BOS_SPR_1C koristi za navodnjavanje poljoprivrednih površina, napajanje stoke, uzgoj ribe, zaštićeno je područje prema Zakonu o vodama, te da je vodno tijelo koje ima međuentitetski karakter, nužno je poštivanje svih zakonskih propisa. Višedecenijsko ispuštanje veoma visokih koncentracija hlorida, koji u tim koncentracijama djeluje toksično na živu ćeliju i njeno trenutno odumiranje, i visokih vrijednosti pH otpadnih voda u rijeku Spreču od strane SSL, je uzrokovalo nepovratno uništenje autohtonog fonda flore i faune, a što je u suprotnosti sa ciljevima iz člana 3. Zakona o zaštiti prirode Federacije BiH (Službene novine FBiH, 66/13).

Imajući u vidu naprijed navedeno te odgovor od „SISECAM SODA“ d.o.o. Lukavac i činjenicu da nisu navedene konkretne aktivnosti i mjere, tj. nije izrađena i dostavljena tehnička dokumentacija i konkretno rješenje koje će osigurati usklađivanje sadržaja hlorida u efluentu prije ispuštanja u recipijent na okolišno prihvatljive i netoksične vrijednosti za živi svijet, sa finansijskom procjenom za ulaganje, te rokove u kojima će pravni subjekt realizirati pojedine aktivnosti, sa kojima neće negativno uticati na već i onako loše stanje voda i prezasićenost sadržajem hlorida, a sve u skladu sa članom 3. Pravilnika o sadržaju, obliku, uslovima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata, mišljenja smo da nisu ispunjeni određeni uvjeti za izdavanje vodnog akta, a vezano za trenutno važeće strateške i planske dokumente iz segmenta voda i okoliša u Federaciji BiH.

Na osnovu dostavljene dokumentacije pravnog lica, ocjenjenih dokaza i činjenica, utvrđeno je da nema osnove za izdavanje vodnog akta od strane ove Agencije.

Imajući u vidu navedeno i na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, a u skladu sa članom 200. stav (1) Zakona o upravnom postupku, članom 139. stav (1) Zakona o vodama, riješeno je kao u dispozitivu ovoga Zaključka.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja može se uložiti žalba Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u roku od petnaest dana od dana prijema zaključka.

Žalba se podnosi neposredno pismeno ili preporučeno putem pošte ovom organu i taksira se sa 15 KM takse, prema tarifnom broju 3. Tarife federalnih administrativnih taksi.

Voditelj postupka:

Ahmedić Behija, dipl.inž.tehn.

**Po ovlaštenju
Rukovodilac sektora za
izdavanje vodnih akata**

Haris Ališehović, dipl.inž.građ.

Dostaviti:

- «SISECAM SODA LUKAVAC» d.o.o. Lukavac, Prva ulica br.1, Lukavac
- AVP, ISV – Vodna knjiga
- 0 Sektor 40, arhiva
- Oglasna Tabla AVP Sava Sarajevo